

Інформатизація в соціальній комунікації, втілена новітніми ІКТ, є визначальним складником переходу до нових форм суспільного устрою, в яких роль технологій, інформації й комунікацій є пріоритетними при виборі професії і втілення виробничих, наукових, освітніх, управлінських та інших орієнтирів соціального буття.

Поширення віртуальних, змінних, доступних об'єктів навколишнього середовища сприяє колективній роботі і колективному набуттю нових знань: навчання, яке довгий час обмежувалося спеціальними місцями, такими як школа, трансформує своє середовище, отримуючи глобальні віртуальні можливості з дистанційним доступом, в якому можна моделювати безліч ситуацій.

Список використаних джерел

1. Березовець Л. *Поняття інформації у сприйнятті ЗМІ в контексті формування інформаційного суспільства. Роль мас-медіа у формуванні інформаційного суспільства.* Київ: Інститут журналістики, 2005. С. 11–19.
2. Власенко Ф. *Особливості соціалізації індивіда в умовах інформаційного суспільства (соціально-філософський аналіз): Автореф. дис.... канд. філос. наук: 09.00.03.* Київ, 2008. 20 с.
3. Гриценко О. *Мас-медіа в процесах демократичних трансформацій українського суспільства (політико-культурологічний аспект): Автореф. дис... д-ра політ. наук: 23.00.03.* Київ, 2003. 31 с.
4. Даніл'ян В. *Інформаційне суспільство та перспективи його розвитку в Україні (соціально-філософський аналіз): Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.03.* Харків, 2006. 19 с.
5. Коноплицький С. *Соціальні аспекти комунікації в мережі Інтернет: феноменологічний аналіз: автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.01.* Київ, 2007. 17 с.

*Тихевич О.М.
студентка магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к. філол. н.,
доцент кафедри інформаційної та
соціокультурної діяльності ТНЕУ
Білоус Л.І.*

КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

Комунікаційні технології мають ключове значення у формуванні та діяльності бібліотечно-інформаційної сфери, що обумовлено темпами соціальних змін, які прискорюються, численними внутрішніми трансформаціями бібліотечного соціального інституту завдяки впливу процесів інформатизації. Активізація економічних, політичних, культурних, соціальних процесів робить необхідним вивчення і створення комунікаційних технологій як інструментів, важелів впливу на соціальну дійсність.

Комунікаційні технології слід приймати до уваги бібліотекам для того, щоб вчасно зорієнтувати свій шлях у напрямі комунікаційної взаємодії бібліотек та суспільства. Їх використання в діяльності бібліотек суттєво змінить специфіку комунікаційних процесів: односторонність потоку повідомлень та спрямованість на конкретних користувачів зміниться на можливість діалогізації комунікаційного процесу, зросте оперативність та інтерактивність передачі інформації, транслювання великого її обсягу, підвищиться ефективність залучення до взаємодії максимальної кількості суб'єктів інформаційного суспільства. В сукупності вони розкривають природу бібліотек як соціально-комунікаційних структур і сприяють вдосконаленню соціально-комунікаційної інфраструктури.

Підкреслено, що бібліотеки сьогодення випробовують на собі дію нових комунікаційних технологій, які охоплюють якомога більше бібліотечних послуг та сервісів в умовах глобалізації суспільства. Віддалені користувачі можуть отримувати бібліотечні послуги в тій же мірі, що і читачі, які працюють безпосередньо в стінах бібліотеки. Впровадження новітніх технологій у діяльність бібліотек уже сьогодні розширює професійні контакти, стимулює пошуки нового стилю й пріоритетів, ідей співробітництва та способів їхньої реалізації в бібліотечній галузі, формує позитивний імідж книгозбірень.

Бібліотека в умовах інформатизації — це важливий елемент інфраструктури не лише сучасного, але й майбутнього суспільства. З часу свого виникнення до сьогоднішніх днів бібліотека перетворилася на інформаційну серцевину суспільних інституцій (виробничих, наукових, освітянських і культурологічних) та стала інтегрувальною ланкою інформаційної сфери суспільства, що сприяє розбудові демократичного громадянського суспільства на основі зростаючої його інформатизації, підвищення загальнокультурного рівня та самосвідомості.

В інформаційну епоху сучасні бібліотеки відчувають на собі вплив нових комунікаційних реалій. Вони стають усе активнішими учасниками процесів, які відбуваються в комунікаційному просторі. Невпинне розгортання процесів документалізації, актуалізації, медіатизації, актуальність соціокомунікаційної проблематики створюють певні умови формування єдиних підходів до визначення стратегій діяльності бібліотек у комунікаційному середовищі.

Комунікаційна технологія українських бібліотек вже має свою історію: за останні 20 років впровадити комунікаційні технології у практику своєї роботи встигли близько 2 тис. українських бібліотек (приблизно 12 % від загальної кількості) з усіх регіонів України. Рівні опанування комунікаційних технологій у сфері діяльності бібліотек України є різними залежно від типо-видового складу бібліотек. У бібліотечній системі України комплексне використання комунікаційних технологій має місце на рівні національних, державних бібліотек. Освітянські, публічні, сільські бібліотеки характеризуються незначним обсягом використання комунікаційних технологій у своїй діяльності і виконують функції точок доступу до інформації завдяки комунікаційним технологіям документалізації, частково — технологій актуалізації представлення документів, інформації та знань, ще менше використовуються технології медіатизації. Аналіз статистичних даних показав, що активність впровадження комунікаційних технологій зростає, але повільніше.

В Україні процеси інформатизації та технологізації набувають обертів, а динаміка розвитку в нашій країні інформаційного суспільства, в тому числі комунікаційних технологій протягом останніх років є стабільно позитивною, і це можна вважати сталою тенденцією. Разом з тим, наявність певних досягнень у сфері розвитку комунікаційних технологій, не позбавляє нашу країну проблем: на думку науковців, Україна все ще залишається на узбіччі реальних процесів «електронної готовності». Тому важливість забезпечення доступу до інформації та якості її повноти усвідомлюються сьогодні як необхідна умова стабільності та економічного розвитку країни.

Виявлено, що існує істотний розрив між розвитком комунікаційних технологій, їх можливостями використання в бібліотечній практиці, зокрема техніко-технологічному оснащенні, функціональному навантаженні, і рівнем відбиття цих явищ у системі формування професійної свідомості.

Розглянуті шляхи реалізації регулювання та підтримки впровадження комунікаційних технологій у бібліотеках свідчать про перспективний розвиток бібліотечної сфери, прагнення покращувати умови комунікацій з користувачами, долати труднощі на шляху впровадження інновацій, безперервно вдосконалюватися, теоретичне та практичне усвідомлення і бачення соціальної реальності розвитку бібліотек як інноваційного, динамічного процесу.

Тому в подальшому є доцільним вивчення існуючих форм взаємодії та комунікаційних процесів в бібліотечній сфері, аналіз сучасних та пошук нових каналів комунікації.

Список використаних джерел

1. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: Монографія. К. МАУП, 2005. 440 с.
2. Бобришева О. В. Сучасна бібліотека в інформаційному просторі: стратегії безпеки. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2012. Вип. 35. С. 66–75.
3. Бондаренко В. Трансформація послуг та ресурсів бібліотеки в контексті підвищення ефективності її комунікативної функції. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського*. 2009. Вип. 23. С. 315–322.
4. Вінчук І. Інформаційно-комунікативні технології як засіб удосконалення бібліотечної системи України в умовах становлення інформаційного суспільства. *Бібліотечний вісник*. 2012. № 3. С. 8–15.
5. Горовий В. М. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс: монографія. Київ: [НВЦ НБУВ], 2010. 356 с.
6. Соловяненко Д. В. Інтернет-технології бібліотечного сервісу в Україні: становлення і розвиток (1990-ті рр. – початок XXI ст.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.08. К., 2008. 20 с.